

Chřipka - novinky v očkování

Jan Kynčl

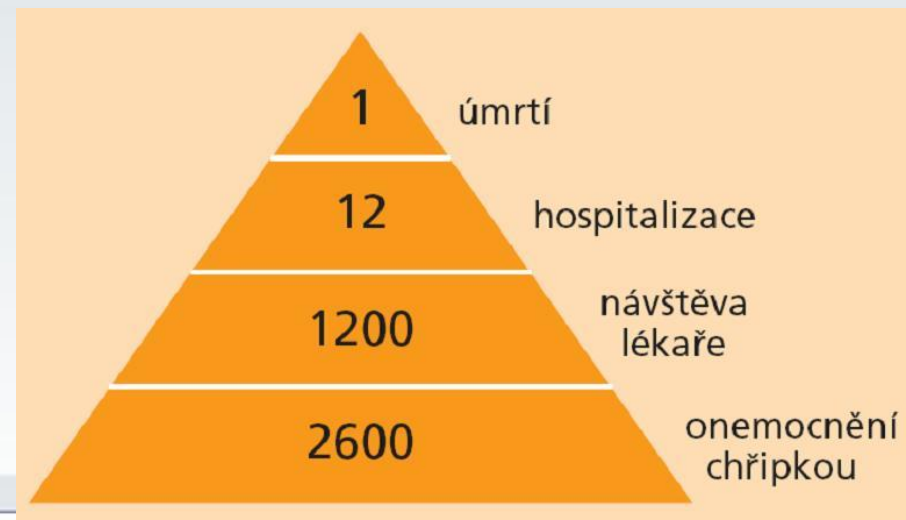
Státní zdravotní ústav, Praha

Mezikrajský seminář epidemiologů, Pardubice, 16.-18.5.2017

Nemocnost a úmrtnost související s onemocněním chřipkou

- Každý rok celosvětově onemocní chřipkou A nebo B okolo 5 % dospělých a 20 % dětí
- V důsledku onemocnění chřipkou dochází na každých 10 milionů osob k:
 - hospitalizaci 7 000 – 16 000 osob
 - na následky zemře 1500 – 2000 lidí

Globální zátěž chřipkou

- WHO odhaduje celosvětově 3 až 5 milionů případů chřipky se závažným průběhem ročně a 250 až 500 000 úmrtí
- Data vycházejí z výpočtů z 80. - 90. let 20. století
- Aktuálně kalkulace přehodnocují dva týmy dle současných dat
- Globální pracovní skupina (Global Seasonal Influenza Mortality Collaborator Network) vedená US-CDC odhaduje roční dopad sezonní chřipky v oblasti respiračních úmrtí na 288 až 772 000 (tj. 3,9 - 10,5 / 100 000) (ve výpočtu zatím nejsou obsažena kardiovaskulární úmrtí!)

Zásadní oblasti vedoucí ke zvýšení proočkovanosti proti chřipce

- Vnímání chřipky jako závažného onemocnění
- Doporučení praktického lékaře a/nebo specialisty
- Dostupnost očkování

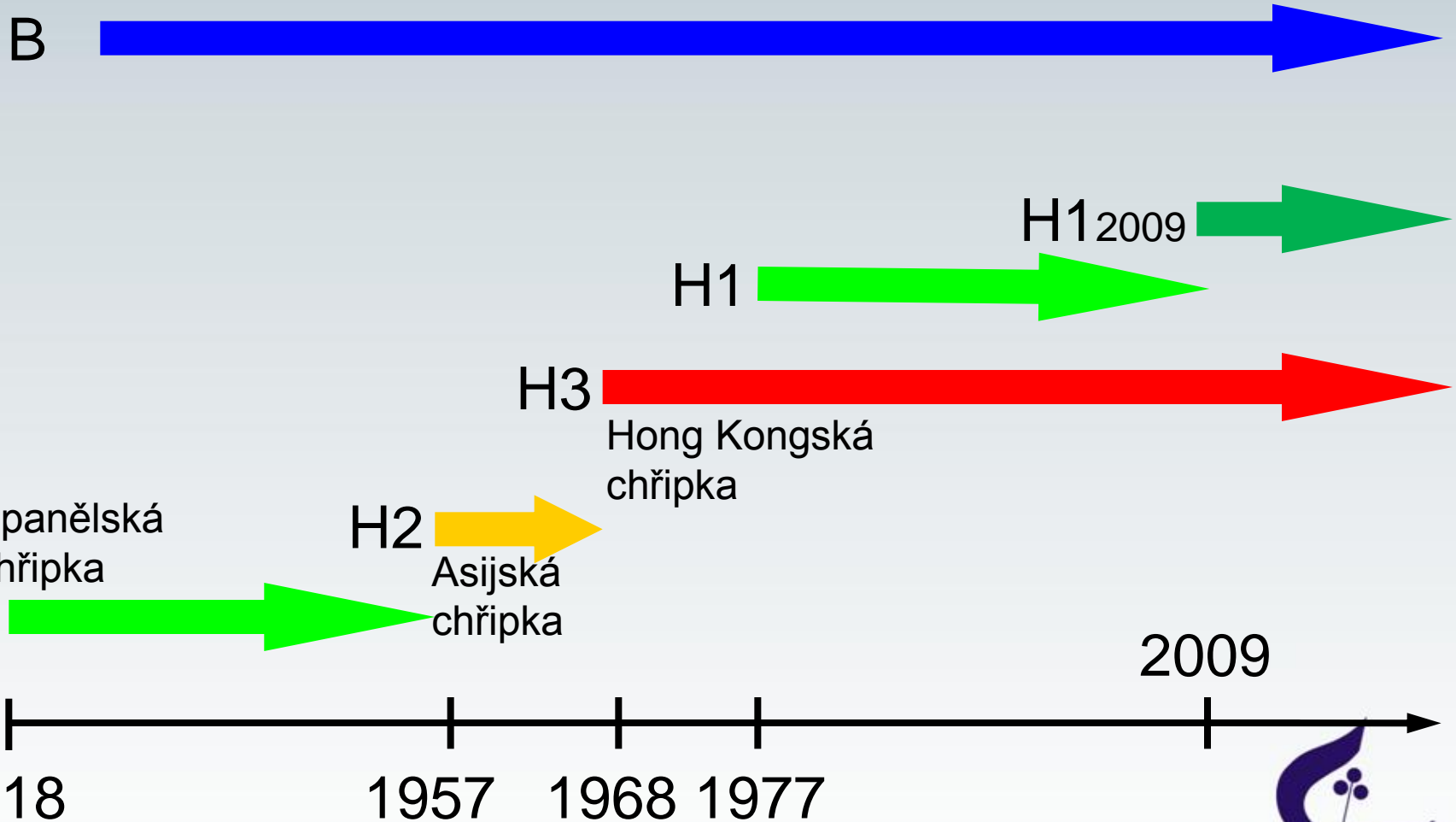
Chřipka a těhotné ženy

- Téma v souvislosti s doporučením WHO (SAGE) 2012
- Pravděpodobnost hospitalizace versus riziko komplikací
- Sezonní chřipka versus pandemická chřipka
- Transplacentární přenos protilátek:
 - význam očkování ve třetím trimestru

Délka ochrany po očkování

- Délce přetrvávání protilátek se aktuálně věnuje řada prací
- Výsledky studií US-CDC: ochranné hladiny protilátek přetrvávají minimálně po dobu 5 měsíců u subtypu A/H3N2 a minimálně 6 měsíců u subtypu A/H1N1pdm a typu B

Výskyt chřipkových virů u lidí

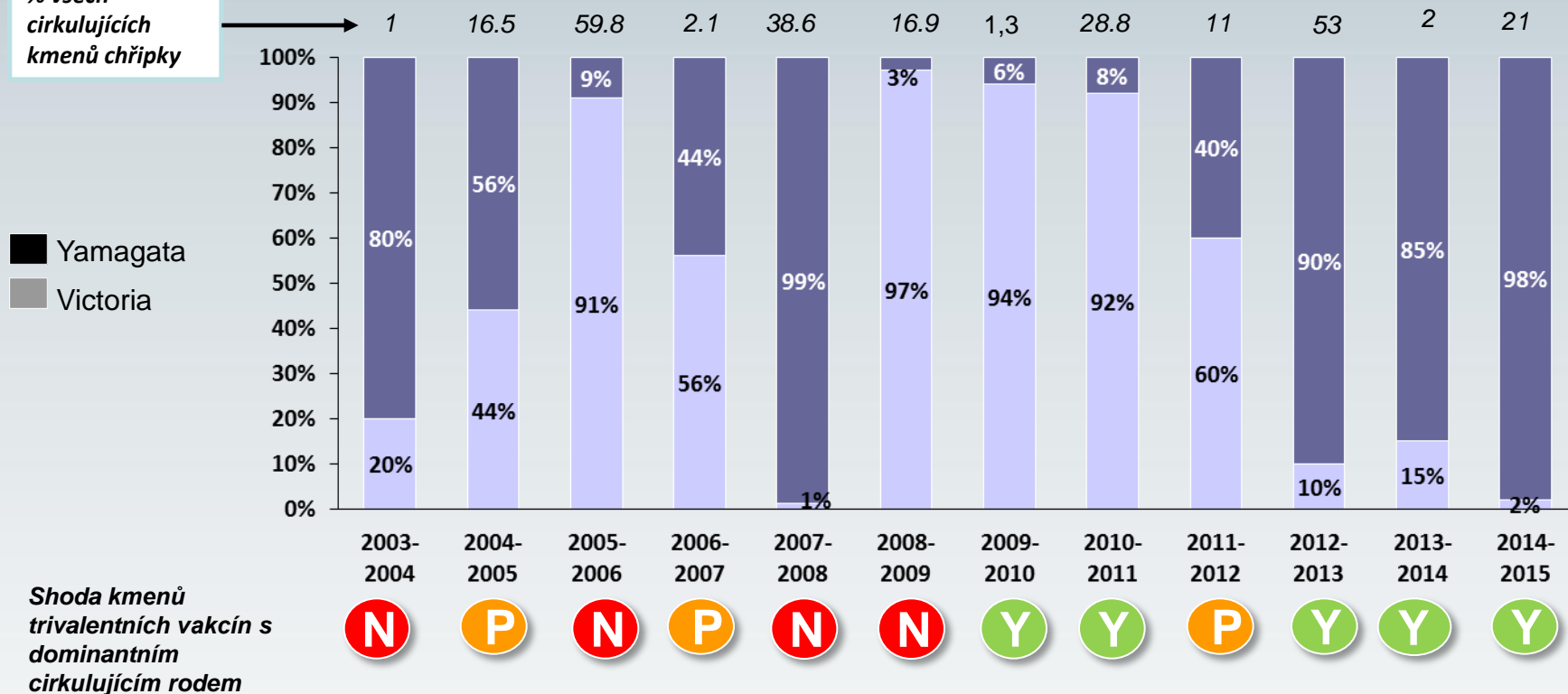
Chřipka typu B

- Způsobuje onemocnění ve všech věkových skupinách
- Od roku 1985 cirkulují celosvětově dvě antigenně odlišné linie viru chřipky typu B (Yamagata a Victoria)
- Výskyt virů chřipky typu B se významně liší v jednotlivých sezónách, cirkulace linií je obtížně odhadnutelná
- Proporce virů chřipky B na všech cirkulujících chřipkových virech v období sezón 2001-02 až 2010-11 (kromě pandemické sezóny 2009-10) byla:
 - v Evropě v průměru 23 % (1 – 60 %)
 - v USA v průměru 24 % (0,4 – 44 %)
- Nizozemská studie, období 1992-93 až 2006-07:
 - výskyt chřipky typu B od 0 do 82 %, v průměru 29 %

Cirkulace virů chřipky B a soulad s vakcinálním kmenem

Chřipka B:
% všech
cirkulujících
kmenů chřipky

B linie v % podle sezony v Evropě (2003-2015)

1) Figure adapted from Ambrose C. and Levin M. 2012 *Hum. Vacc. & Immunother.* 8(1): 81-88

2) 2012-2013: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Respiratory-tract-infections-annual-epidemiological-report-2014.pdf>

3) 2013-2014: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/influenza-surveillance-overview-23-may-2014.pdf>

4) 2011-2012: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Annual-Epidemiological-Report-2013.pdf#page=37>

5) 2014-2015: <http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/influenza-virus-characterisation-May-2015.pdf>

Ano: shoda

částečná
shoda

Ne: neshoda

QIV: Uznávána mezinárodními a národními zdravotnickými organizacemi a autoritami

WHO 2012 position paper¹

TIV a QIV

World Health Organization

SAGE - "...kvadrivalentní vakcíny proti chřipce, které by potenciálně mohli poskytnout širší ochranu vůči virům chřipky B, se stávají dostupnými a tvorba doporučení by tedy neměla být omezena pouze na trivalentní vakcíny"^{1 bis}

US CDC

"Kvadrivalentní vakcíny jsou vyráběny na ochranu vůči čtyřem virům chřipky. [...] Přidáním dalšího viru B můžou kvadrivalentní vakcíny poskytnout vyšší ochranu."²

GOV.UK

UK JCVI doporučuje **upřednostnit kvadrivalentní inaktivované vakcíny** před trivalentními inaktivovanými vakcínami proti chřipce⁶

Pan American Health Organization

PAHO Technical Advisory Group uznává doporučení SAGE⁴

Australian Government
Department of Health

Australské Ministerstvo zdravotnictví

Australské Ministerstvo zdravotnictví se rozhodlo "zlepšit národní imunizační program (NIP)" zahrnutím kvadrivalentní vakcíny pro sezonu 2016 aby byla poskytnuta "nejlepší možná ochrana dostupná lidem, kteří to nejvíc potřebují"⁵

EU ECDC

*"Od chřipkové sezony 2014–15 jsou nové kvadrivalentní kombinované vakcíny obsahující čtyři různé kmeny chřipky postupně dostupné v Evropské Unii/Evropském ekonomickém prostoru ..."*³

1) WHO WER 2012;87(47):461–476 1bis) WHO WER 2012;87(47):461–476 WHO WER 2012;87(21):201–216. 2) CDC Influenza Key Points – available at CDC Influenza Division Key Points August 6, 2015 <http://www.izsummitpartners.org/wp-content/uploads/2015/08/CDC-Influenza-Key-Points-08-06-2015.pdf> Accessed Feb 2016 - 3) ECDC website http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/vaccines/pages/influenza_vaccination.aspx - 4) PAHO XXI TAG Meeting Quito, Ecuador, 2013 – Final report - 5) Australian MoH <http://www.health.gov.au/internet/ministers/publishing.nsf/Content/health-mediarel-yr2015-lev133.htm?OpenDocument&yr=2015&mth=11> - 6) UK / JCVI Greenbook Influenza - Aug 2015 https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/456568/2904394_Green_Book_Chapter_19_v10_0.pdf - accessed Feb 2016

Závěrečné shrnutí

- Chřipka není nachlazení
- Onemocnění je provázeno komplikacemi, především u starších pacientů a malých dětí, včetně řady úmrtí
- Bezpečná prevence je pouze vakcinace
- Očkování proti chřipce nemá 100% účinnost, ale významně omezuje výskyt těžkých forem a závažných komplikací
- Očkování zdravotníků proti chřipce je důležitou součástí kontroly infekcí ve zdravotnických zařízeních
- Požadavek na očkování zdravotníků na vybraných pracovištích má opodstatnění, např. JIP a ARO, neonatologie, onkologie, transplantační jednotky a další specializovaná pracoviště
- Čtyřvalentní vakcína proti chřipce by měla:
 - významně zlepšit ochranu vůči cirkulujícím virům chřipky
 - zvýšit celkovou účinnost chřipkové vakcíny
 - zlepšit povědomí veřejnosti i zdravotníků o chřipkové vakcinaci

Protect yourself and your patients from flu. Seasonal influenza vaccination is **safe** and **effective**

www.euro.who.int/influenza

FLU
AWARENESS

**World Health
Organization**
REGIONAL OFFICE FOR **Europe**

